

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **D. R.**, bytom v S., zastúpeného JUDr. J. M., advokátom v K., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2008, č. k. 5Sd /94/2007 – 68, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2008, č. k. 5Sd /94/2007 – 68 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne z 13. augusta 2007 číslo X. **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 54,94 € do rúk advokáta JUDr. J. M..

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 28. októbra 2008, č. k. 5Sd/94/2007 – 68, potvrdil rozhodnutie z 13. augusta 2007 číslo X., ktorým odporkyňa § 263a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/ 2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) deklarovala, že navrhovateľovi aj naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku v sume, určenej podľa predpisov účinných do 31.

decembra 2003, vrátane zvýšenia prislúchajúceho k tomuto dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení.

Po preskúmaní rozhodnutia a doplnení dokazovania krajský súd dospel k záveru, že uvedené rozhodnutie odporkyne je vecne správne. Zhodne s názorom odporkyne zistil, že navrhovateľ bol čiastočne invalidný od 10. apríla 1997 a jeho čiastočný invalidný dôchodok bol od 1. januára 2004 považovaný za invalidný dôchodok. Na základe žiadosti z 8. augusta 2006 jeho zdravotný stav posúdili posudkové orgány odporkyne v súlade s § 263a zákona o sociálnom poistení. Z posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Trebišove z 10. júla 2007 vyplýva, že navrhovateľ je aj naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení. Aj všetky ďalšie posudky posudkových lekárov, ktoré hodnotili aj navrhovateľom predkladané odborné lekárske správy a nálezy obsahovali zhodné závery, týkajúce sa hodnotenia jeho dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, krajský súd rozhodnutie ako aj postup odporkyne považoval za správny.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a priznal mu plný invalidný dôchodok s poukazom na nedostatočne zistený skutkový stav o otázke jeho dostatočného odborného vyšetrenia. Namietal, že čiastkové výsledky vyšetrení vykonané s časovými odstupmi nemôžu poskytnúť objektívny obraz o jeho zdravotnom stave a tiež namietal neobjektívnosť posudkov, vypracovaných posudkovými lekármi odporkyne a ich zaujatosť.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení z 12. januára 2009 žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba vyhovieť.

Podľa § 263a ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 písm. c) účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného

do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume, určenej podľa predpisov, účinných do 31. decembra 2003, vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona, účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení občan je čiastočne invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je schopný vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok.

Z dávkových spisov vyplýva, že navrhovateľ bol od 10. apríla 1997 čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení a od uvedeného dňa mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok, považovaný od 1. januára 2004 za invalidný dôchodok.

Navrhovateľ žiadosťou zo 14. januára 2005 požiadal o priznanie invalidného dôchodku s odôvodnením, že jeho zdravotný stav sa zhoršil.

Zo záverov lekárskej správy MUDr. J. P., posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky so sídlom v Trebišove z 26. januára 2005 vyplýva, že navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a miera jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50%.

Zo záverov kontrolnej lekárskej prehliadky, ktorej termín bol určený na apríl 2005, vykonanej tou istou posudkovou lekárkou 12. apríla 2005 rovnako vyplýva, že navrhovateľ je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a miera jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50%.

Na základe ďalšej žiadosti navrhovateľa z 8. augusta 2006 o zvýšenie invalidného dôchodku a v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (č. 460/2006 Z. z.) zdravotný stav navrhovateľa podľa § 263a zákona o sociálnom poistení preskúmala posudková komisia sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Trebišove 10. júla 2007 a 8. januára 2008. Z ich záverov vyplýva, že navrhovateľ je aj naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopný vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok.

Následne jeho zdravotný stav posúdila 29. januára 2008 a napokon aj 30. júla 2008 posudková komisia sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne – ústredia so sídlom v Košiciach opätovne podľa zákona o sociálnom zabezpečení s rovnakými závermi, ako predchádzajúce komisie.

V poslednom dopĺňajúcom posudku z 30. júla 2008 boli zohľadnené aj navrhovateľom predložené lekárske správy a nálezy z odborných vyšetrení z 28. februára 2007, 31. januára 2008, 31. marca 2008, 15. apríla 2008, CT vyšetrenia chrbtice zo 16. apríla 2008, 23. mája 2008, 26. júna 2008 a 25. júla 2008.

Aj po ich zohľadnení posudková komisia dospela k záveru, že navrhovateľ je aj naďalej čiastočne invalidný, lebo opätovným posúdením jeho zdravotného stavu (najmä prepúšťacích správ z hospitalizácií na neurologickom a psychiatrickom oddelení) bolo preukázané, že ochorenie navrhovateľa je naďalej bez podstatných zmien a pokiaľ ide o funkčné zmeny na pohybovom ústrojenstve po krátkodobej hospitalizácii došlo k ich výraznému zlepšeniu.

Podľa názoru komisie doklady o vyšetrení zdravotného stavu navrhovateľa z 23. októbra 2008 a z 26. septembra 2008, sú obsahovo zhodné s obsahom zdravotnej dokumentácie, ktorá bola podkladom pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa a nevzbudzovali pochybnosti o komplexnosti a úplnosti posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa. Opakované výsledky vyšetrení posudkových lekárov ako aj odborníkov z oblasti neurológie, psychiatrie, reumatológie, vyšetrení MR a CT, po období troch rokov, svedčia o stabilizácii, až miernom zlepšení zdravotného stavu navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal že čiastkové výsledky vyšetrení vykonané s časovými odstupmi nemôžu poskytnúť objektívny obraz o jeho zdravotnom stave, odvolací súd poukazuje na to, že toto tvrdenie navrhovateľa si odporuje, nakoľko v prípade posúdenia zdravotného stavu práve opakovanie vyšetrení s väčším časovým odstupom môže viesť ku jeho komplexnosti, nakoľko niektoré poruchy najmä neurologického a psychického pôvodu sa môžu prejaviť až pri dlhodobom sledovaní.

V prípade navrhovateľa však bolo preukázané, že pre rozhodnutie o nároku navrhovateľa na vyšší invalidný dôchodok nebolo vykonané dokazovanie v potrebnom rozsahu.

Ustanovenie § 263 zákona o sociálnom poistení (ako aj po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté ustanovenia § 263a, § 263b zákona o sociálnom poistení) majú prechodný charakter a ich úlohou je upraviť prechod nárokov, vzniknutých pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení, najmä určiť, za aké dávky upravené zákonom o sociálnom poistení sa považujú, v akej výške a za akých podmienok sa budú naďalej vyplácať.

Právna úprava v § 263 ods. 1 citovaného zákona transformovala invalidné a čiastočné invalidné dôchodky, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 na invalidné dôchodky podľa zákona o sociálnom poistení, účinného po 1. januári 2004 s tým, že aj naďalej sa budú vyplácať za podmienok ustanovených predpismi účinnými pred 1. januárom 2004, ak tento zákon (účinný od 1. januára 2004) neustanovuje inak.

Ustanovenia § 263 ods. 2 a 4 až 7 zákona o sociálnom poistení (neskôr zrušené na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z.z.) uložili odporkyni preskúmať trvanie invalidity (čiastočnej invalidity) pre trvanie nároku na invalidný dôchodok, a to podľa kritérií stanovených pre invaliditu podľa zákona o sociálnom poistení. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené ustanovenia neboli v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, boli prijaté ustanovenia § 263a a § 263b zákona o sociálnom poistení, ktoré novo upravili spôsob posudzovania zdravotného stavu a trvania invalidity a čiastočnej invalidity pri ich transformácii do novej právnej úpravy. Z obsahu § 263a zákona o sociálnom poistení treba vyvodit', že v každom jednom prípade, keď došlo k posúdeniu invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, bolo odporkyni uložené preskúmať znovu trvanie invalidity, avšak podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, t.j. podľa zákona o sociálnom

zabezpečení a podľa výsledku preskúmania aj rozhodnúť podľa tohto predpisu. Súčasne, ale § 263a ods. 12 zákona o sociálnom poistení stanovil, že na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70% a poberateľov čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50%.

V prípade, ak posudkové orgány po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a zákona o sociálnom poistení dospeli k záveru, že navrhovateľ je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení treba v ďalšom vychádzať z toho, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa je 50% .

O každej ďalšej žiadosti, ktorou sa domáha invalidného dôchodku vo vyššej sume, než mu je vyplácaná treba potom rozhodovať podľa zákona o sociálnom poistení; to znamená, že aj invaliditu treba posúdiť podľa kritérií stanovených pre invaliditu v tomto zákone (§ 71 zákona o sociálnom poistení).

Odvolací súd sa preto nestotožnil so záverom krajského súdu o správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Napadnutý rozsudok preto podľa § 250 l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie, v ktorom odporkyňa o uplatnenom nároku rozhodne podľa § 70 a nasl. § 112 zákona o sociálnom poistení.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 148 ods. 1 OSP tak, že zaviazal neúspešnú odporkyňu zaplatiť úspešnému navrhovateľovi (ktorý je v tomto konaní zo zákona oslobodený od súdnych poplatkov a bol mu ustanovený právny zástupca) trovy právneho zastúpenia vo výške 54,94 € (za 1 úkon právnej pomoci - podanie odvolania + 1x režijný paušál), ktoré by inak znášal štát, do rúk advokáta JUDr. J. M .

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24.septembra 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová